

Terugblik raadsinformatiebijeenkomst energietransitie Rivierenland – 30 juni 2025

Op maandagavond 30 juni kwamen raadsleden uit de acht Rivierenlandse gemeenten samen in Geldermalsen voor een verdiepende sessie over de Regionale Energiestrategie (RES). Deze bijeenkomst bood ruimte voor reflectie, dialoog en inzicht in wat nodig is om samen koers te houden in een energietransitie die steeds breder en urgenter wordt.

De energietransitie raakt inmiddels aan meer dan alleen duurzame opwek. Ook thema's als netcapaciteit, warmte, energiebesparing, lokaal eigendom en ruimtegebruik vragen aandacht. De keuzes die we maken, raken meerdere domeinen én jullie rol als raadslid. Tijdens deze bijeenkomst gingen we samen op zoek naar richting, handelingsperspectief en gedeelde kaders voor de komende jaren.

Koers houden in een verbrede opgave

Wethouder Stefan van Someren (voorzitter stuurgroep) en Annemieke Spit (procesmanager RES FruitDelta Rivierenland) openden de avond met een toelichting op de voortgangsrapportage. De energietransitie in Rivierenland draait niet langer alleen om zon en wind. We bouwen aan een toekomstbestendig energiesysteem als geheel – waarin ook warmte, besparing, netcongestie en lokaal eigenaarschap een structurele plek hebben.

De regio wekt inmiddels 447 GWh duurzame energie op. Het doel van 1.200 GWh in 2030 is haalbaar, maar vraagt om versnelling én slimme, integrale keuzes.

Drie dilemma's, één gezamenlijke zoektocht

In drie interactieve rondes gingen raadsleden met elkaar in gesprek over actuele spanningsvelden:

Snel opschalen of kleinschalig en samenhangend?

Kies je – gezien de urgentie – voor snelle opwek van duurzame energie via een grootschalig project? Of geef je de voorkeur aan een kleinschaligere, integrale aanpak waarin opwek wordt gekoppeld aan warmte, lokaal eigendom, opslag en gebruik?

De discussie draaide om tempo, draagvlak en de langetermijnwaarde van keuzes.

- Veel aanwezigen benadrukten het belang van zon op daken, met name bij agrarische bedrijven. Dit spaart landbouwgrond en behoudt ruimte voor voedselproductie.
- Tegelijkertijd klonk de oproep om kansen niet te laten liggen: "Niet wachten, maar zorgvuldig doen wat kan."
- Anderen pleitten voor meer integraliteit: snelle stappen zijn nodig, maar niet zonder oog voor samenhang.
- Er werd ook gewezen op het risico van versnippering en willekeur in keuzes: "Mooie projecten krijgen ruimte, terwijl we later spijt krijgen van ad-hoc besluiten."

Regionale Solidariteit: ruimte delen of eerst voor je eigen gemeente zorgen?

In tijden van netcongestie en schaarse capaciteit: ben je bereid om als gemeente ruimte op het net te delen met je buurgemeente, of geef je voorrang aan je eigen inwoners en plannen?

- Sommige raadsleden pleitten voor regionale samenwerking: "We zitten in één energiesysteem, dus we moeten de lasten samen dragen."

- Anderen benadrukten hun verantwoordelijkheid als volksvertegenwoordiger: "Ik ben gekozen om op te komen voor mijn eigen gemeente."
- De oplossing lijkt te liggen in goede afspraken: lokaal belangen behartigen, maar in regionaal verband zorgen voor eerlijkheid en effectiviteit.
- Ook de zeggenschap over decentrale opwek en lokaal eigenaarschap kwam nadrukkelijk aan bod.

Netcongestie: uitbreiden of slimmer benutten van het net?

Moeten we vooral investeren in netversterking, of kunnen we veel bereiken door bestaande capaciteit beter te benutten?

- Veel deelnemers vonden dat beide sporen nodig zijn: uitbreiding én optimalisatie.
- Slim gebruik van beschikbare capaciteit – zoals opwek en gebruik op hetzelfde moment – kan veel opleveren.
- Er klonk ook nadruk op energiebesparing, een thema dat relatief weinig werd genoemd maar volgens meerdere raadsleden cruciaal is.

Reflecties en opbrengst

De gesprekken maakten duidelijk: er zijn geen makkelijke antwoorden. De kracht zit in het samenbrengen van verschillende perspectieven en het voeren van het gesprek – lokaal én regionaal. Keuzes sluiten elkaar niet per se uit, maar vragen om onderlinge afstemming, visie en lef.

- De energietransitie vraagt om een combinatie van fysieke netversterking, duurzame opwek, lokaal eigendom en slimme samenwerking.
- Belangrijk is dat keuzes in samenhang worden gemaakt – energie, woningbouw, economie, ruimtegebruik en draagvlak horen bij elkaar.
- Gemeenten en regio moeten duidelijke kaders stellen en partijen de ruimte geven om te handelen.
- De bijeenkomst gaf energie, inzicht én het besef dat we nu aan de slag moeten: aan de bak.

Samen koers houden

De bijeenkomst liet zien dat het gesprek over de energietransitie gevoerd moet blijven worden. Juist raadsleden hebben hierin een sleutelrol: het gesprek lokaal voeren, keuzes helpen maken en koers houden in een complexe opgave.

Zoals een deelnemer het verwoordde:

"We moeten niet wachten tot het licht uitgaat – we moeten nú aan de bak."